

Seznam pramenů a literatury

Prameny

- ALDHELMUS SCIREBURNENSIS, *Epistulae. Epist. 12 ad Wilfridi abbat-tes*, EHWALD RUDOLF (ed.), Monumenta Germaniae Historica, Auct. ant. 15, 1919, s. 475–503. Dostupné z eMGH <http://clt.brepolis.net/> (cit. 10. 12. 2017).
- ARBEO, *Vita vel passio Haimhrammi episcopi et martyris Ratisbonensis*, in: KRUSCH, BRUNO (ed.), Monumenta Germaniae Historica, SS rer. Mer. 4, Hannoverae et Lipsiae 1902, s. 452–524.
- ARBEO, *Vita vel passio Haimhrammi episcopi et martyris Ratisbonensis*, in: FÖRSTER, JOSEF, Arbeo z Freisingu: Život a umučení svatého Jimrama, mučedníka, Praha 2007. Přeložil Josef Förster.
- BEDA CTIHODNÝ, *Církevní dějiny národa Anglů*, Praha 2008. Přel. Jaromír Kincl a Magdalena Moravová.
- BEDA VENERABILIS, *Historia abbatum*, in: PLUMMER, CHARLES (ed.), Venerabilis Bedae Opera Historica, Oxonii 1896.
- BEDA VENERABILIS, *Historia Ecclesiastica gentis Anglorum*, in: COLGRAVE, BERTRAM; MYNORS, ROGER A. B. (edd.), *Bede's Ecclesiastical History of the English People*, Oxford 1969.
- BEDA VENERABILIS, *Liber de schematibus et tropis*, in: HALM, CAROLUS (ed.), Rhetores Latini minores, Leipzig 1863, s. 607–618. Dostupné z Brepols Publishers, Turnhout 2017 (CPL 1567, LLA [vol. 8]) – LLT-B. <http://clt.brepolis.net/lltb/pages/Exporter.aspx?ctx=182643> (cit. 15. 01. 2018).
- BEDA VENERABILIS, *Vita Cuthberti metrica*, in: JAAGER, WERNER (ed.), *Bedas metrische Vita sancti Cuthberti*, Leipzig 1935. Dostupné z Brepols Publishers, Turnhout 2017 (CPL 1380) – LLT-A. <http://clt.brepolis.net/llta/pages/Exporter.aspx?ctx=1291342> (cit. 28. 10. 2017).
- BEDA VENERABILIS, *Vita Sancti Cuthberti auctore Beda*, in: COLGRAVE, BERTRAM (ed.), Two Lives of Saint Cuthbert, New York 1969.
- Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih). Český ekumenický překlad*, Praha 1993.
- EADMER, *Vita S. Wilfridi Eboracensis episcopi auctore Eadmero* (BHL 8893), in: Documenta Catholica Omnia. Dostupné z https://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_1060-1129__Eadmerus__Monachus__Cantuariensis__Vita__Sancti__Wilfridi__Eboracensis__Episcopi__MLT.pdf.html.
- EDDIUS, *Vita Wilfridi*, in: LEVISON, WILHELM (ed.), Monumenta Germaniae Historica, sv. 6, SS rer. Mer., s. 163–263.

- EDDIUS STEPHANUS, *Vita sancti Wilfridi*, in: COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *The Life of Bishop Wilfrid by Eddius Stephanus*, Cambridge 1985².
- EDDIUS STEPHANUS, *Vita Wilfridi*, in: MOONEN, CHRISTIAAN ALEXANDER (ed.), *Eddius Stephanus: het leven van Sint Wilfrid*, Malmberg 1946.
- FELIX, *Vita sancti Guthlaci auctore Felice*, in: COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *Felix's Life of Saint Guthlac*, Cambridge 1956.
- FRITHEGODUS, *Breviloquium vitae beati Wilfridi* (BHL 8891–92), in: CAMPBELL, ALISTAIR (ed.), *Thesaurus Mundi*, Zürich 1950.
- HIERONYMUS, *Vulgata, Hyeronimiana versio*. I IntraText Edition CT: Ěulogos 2008. Dostupné z <http://www.intratext.com/ixt/LAT0001/>
- JERONÝM, *Legendy o poustevnících*, Praha 2002. Vydal, přeložil a komentářem opatřil Jiří Šubrt.
- Q. HORATIUS FLACCUS, *Opera*, in: SHACKLETON BAILEY, DAVID R. (ed.), *Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana* 2010.
- Neznámá evangelia. Novozákonní apokryfy I*, DUS, JAN AMOS; POKORNÝ, PETR (edd.), Praha 2001. Přeložili Josef Bartoň, Dušan Coufal, Růžena Dostálová, Jan A. Dus, Lucie Kopecká, Jiří Pavlík, Petr Peňáz, Petr Pokorný, Jan Roskovec.
- Příběhy apoštolů. Novozákonní apokryfy II*, DUS, JAN AMOS (ed.), Praha 2003. Přeložili Jaroslav Brož, Růžena Dostálová, Jan A. Dus, Matyáš Havrda, Lucie Kopecká, Zdeněk Kratochvíl, Petr Peňáz, Dagmar Peňázová, Petr Pokorný, Zuzana Vlčková.
- Vita sancti Cuthberti auctore anonymo*, in: COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *Two Lives of Saint Cuthbert*, New York 1969.
- Vita sancti Gregorii auctore anonymo*, in: COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *The Earliest Life of Gregory the Great*, Cambridge 1985.
- WILHELMUS MALMESBURIENSIS, *Gesta pontificum Anglorum* III, 99, 7–110, 2, in: WINTERBOTTOM, MICHAEL (ed.), *William of Malmesbury Gesta pontificum Anglorum*, sv. 1, Oxford 2007.

Literatura

- ALBRECHT, MICHAEL VON, *Geschichte der römischen Literatur*, sv. 2, München 1997².
- ARBUSOW, LEONID, *Colores rhetorici*, Göttingen 1963.
- BAILEY, ANNE E., *Gesta Pontificum Anglorum: History of Hagiography?*, in: THOMSON, RODNEY M.; DOLMANS, EMILY; WINKLER, EMILY A. (edd.), *Discovering William of Malmesbury*, Woodbridge 2017, s. 13–26.

- BERSCHIN, WALTER, *Biographie und Epochenstil im lateinischen Mittelalter, II. Merowingische Biographie, Italien, Spanien und die Inseln im frühen Mittelalter*, Stuttgart 1988.
- BERSCHIN, WALTER, *Biography*, in: MANTELLO, FRANK A. C.; RIGG, ARTHUR G. (edd.), *Medieval Latin: An Introduction and Bibliographical Guide*, Washington 1996, s. 607-617.
- BOLTON, WINSTON F., *Pre-Conquest Anglo-Latin: Perspectives and Prospects*, in: *Comparative Literature* 23, 2/1971, s. 151-166. Dostupné z JSTOR 188.75.176.62 (cit. 12. 01. 2018).
- BLAIR, JOHN, *The Church in Anglo-Saxon Society*, Oxford 2005.
- BROWN, PETER, *The Cult of the Saints: Its Rise and Function in Latin Christianity*, London 1983².
- BRUNHÖLZL, FRANZ, *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters*, sv. 1, München 1975.
- COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *Felix's Life of Saint Guthlac*, Cambridge 1956.
- COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *The Earliest Life of Gregory the Great*, Cambridge 1985.
- COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *The Life of Bishop Wilfrid by Eddius Stephanus*, Cambridge 1985².
- COLGRAVE, BERTRAM (ed.), *Two Lives of Saint Cuthbert*, New York 1969.
- COLGRAVE, BERTRAM, *Wilfrid of York, St.*, in: *New Catholic Encyclopedia*, sv. 11, Washington 2003.
- CONTE, GIAN BIAGGIO, *Dějiny římské literatury*, Praha 2003. Přeložil kolektiv autorů pod vedením Dagmar Bartoňkové.
- COPELAND, RITA; SLUITER, INEKE, *Medieval Grammar & Rhetoric. Language Arts and Literary Theory, AD 300-1475*, Oxford 2009.
- CORKE-WEBSTER, JAMES; GRAY, CHRISTA, *Introduction*, in: CORKE-WEBSTER, JAMES; GRAY, CHRISTA (edd.), *The Hagiographical Experiment: Developing Discourses of Sainthood*, Leiden – Boston 2020, s. 1-26.
- CUBITT, CATHERINE, *Anglo-Saxon Church Councils c. 650 – c. 850*, Leicester 1995.
- CUBITT, CATHERINE, *The Clergy in Early Anglo-Saxon England*, *Historical Research* 78, 201/2005, s. 273-287.
- CURTIUS, ERNST ROBERT, *Evropská literatura a latinský středověk*, Praha 1998. Přeložili Jiří Pelán, Petr Stromšík, Irena Zachová.
- DILLARD, RAYMOND B.; LONGMAN, TREMPER, *Úvod do Starého zákona*, Praha 2003. Přeložili Vilém Schneeberger, Pavel Jartym, Pavel Štička.

- DROBNER HUBERTUS R., *Patrologie: úvod do studia starokřesťanské literatury*, Praha 2011. Přeložila Monika Recinová.
- FARMER, DAVID H., *Saint Wilfrid*, in: KIRBY, DAVID P. (ed.), *Saint Wilfrid at Hexham*, London 1974, s. 35–59.
- FEUILLET, ANDRÉ; GRELOT, PIERRE, *Světlo & temnoty*, in: DUPLACY, JEAN; GEORGE, A.; GRELOT, P.; GUILLET, J.; LACAN, M. F.; LÉON-DUFOUR, X. (edd.), *Slovník biblické teologie*, Řím 1991, s. 495–498. Přeložil Petr Kolář.
- FOLEY, WILLIAM TRENT, *Images of Sanctity in Eddius Stephanus' Life of Bishop Wilfrid, an Early English Saint's Life*, Lewiston – Queenston – Lampeter 1992.
- FOURACRE, PAUL; GERBERDING, RICHARD A., *Late Merovingian France: History and Hagiography 640–720*, Manchester – New York 1996.
- FRYDE, EDMUND B.; GREENWAY, D. E.; PORTER, S.; ROY, I. (edd.), *Handbook of British Chronology*, Cambridge 1996.
- FRYE, NORTHROP; LEE, ALVIN A. (edd.), *The Great Code: The Bible and Literature*. Toronto – Buffalo – London 2006.
- GELMI, JOSEF, *Papežové: Od svatého Petra po Jana Pavla II*, Praha 1994. Přeložila Marie Goldmannová.
- GIBLET, JEAN; GRELOT, PIERRE, *Nemoc/Uzdravení*, in: DUPLACY, JEAN; GEORGE, A.; GRELOT, P.; GUILLET, J.; LACAN, M. F.; LÉON-DUFOUR, X. (edd.), *Slovník biblické teologie*, Řím 1991, s. 267–269. Přeložil Petr Kolář.
- GILCHRIST, JOHN, *Canon Law*, in: MANTELLO, FRANK A. C.; RIGG, ARTHUR G. (edd.), *Medieval Latin: An Introduction and Bibliographical Guide*, Washington 1996, s. 241–253.
- GOFFART, WALTER, *The Narrators of Barbarian History*, Notre Dame 2005.
- GRAUS, FRANTIŠEK, *Volk, Herrscher und Heiliger im Reich der Merowinger*, Praha 1965.
- GUILLET, JACQUES, *Vyvolení*, in: DUPLACY, JEAN; GEORGE, A.; GRELOT, P.; GUILLET, J.; LACAN, M. F.; LÉON-DUFOUR, X. (edd.), *Slovník biblické teologie*, Řím 1991, s. 573–577. Přeložil Petr Kolář.
- HADDAN, ARTHUR; STUBBS, WILLIAM, *Councils and Ecclesiastical Documents Relating to Great Britain and Ireland*, sv. 3, Oxford 1871. Dostupné z <https://archive.org/stream/councilsecclesia03hadd#page/256/mode/2up> (cit. 14. 10. 2017).
- HAYWARD, PAUL A., *St Wilfrid of Ripon and the Northern Church in Anglo-Norman Historiography*, *Northern History* 49/2012, s. 11–35.

- HIGHAM, NICHOLAS J., *(Re-)Reading Bede: Ecclesiastical History in Context*, Oxon 2006.
- HRABÁK, JOSEF, *Poetika*, Praha 1977².
- JEDIN, HUBERT, (ed.), *Handbuch der Kirchengeschichte*, sv. II/2, Wien 1985.
- JOHN, ERIC, *Reassessing Anglo-Saxon England*, Manchester 1996.
- JONES, CHARLES W., *Saints' Lives and Chronicles in Early England: Together with First English Translations of The Oldest Life of Pope St. Gregory the Great by a Monk of Whitby and The Life of St. Guthlac of Crowland by Felix*, London 1968².
- KIRBY, DAVID P., *St. Wilfrid at Hexham*, London 1974.
- KIRBY, DAVID P., *Bede, Eddius Stephanus and the 'Life of Wilfrid'*, *The English Historical Review* 98, 386/1983.
- KITZLER, PETR (ed.) *Příběhy raně křesťanských mučedníků: výběr z nejstarší latinské a řecké martyrologické literatury*, Praha 2009. Přeložili Iva Adámková, Pavel Dudzik a Petr Kitzler.
- KITZLER, PETR, *Athletae Christi: Raně křesťanská hagiografie mezi nápodobou a adaptací*, Praha 2012.
- LAPIDGE, MICHAEL, *The Hermeneutic Style in Tenth-Century Anglo-Latin Literature*, *Anglo-Saxon England* 4/1975, s. 67–111.
- LAPIDGE, MICHAEL, *A Frankish Scholar in Tenth-Century England: Frithegod of Canterbury / Fredegand of Brioude*, *Anglo-Saxon England* 17/1988, s. 47–65.
- LAPIDGE, MICHAEL, *Anglo-Latin Literature 600–899*, London – Rio Grande 1996.
- LAPIDGE, MICHAEL, *Poeticism in Pre-Conquest Anglo-Latin Prose*, in: REINHARDT TOBIAS; LAPIDGE, MICHAEL; ADAMS, J. N. (edd.), *Aspects of the Language of Latin Prose. Proceedings of the British Academy* 129, Oxford 2005, s. 321–337.
- LAPIDGE, MICHAEL, *8. století*, in: LEONARDI, CLAUDIO (ed.), *Středověká latinská literatura (6.–15. století). Příručka*, Praha 2014, s. 70–100. Přeložily Lenka Češková a Kateřina Gajarová.
- LAUSBERG, HEINRICH, *Elemente der literarischen Rhetorik*, München 1987⁹.
- LAWRENCE, HUGH, *Dějiny středověkého mnišství*, Praha 2001. Přeložili Pavel Pšeja a Jan Vomlela.
- LAYNESMITH, MARK D., *Stephen of Ripon and the Bible: Allegorical and Typological Interpretations of the Life of St Wilfrid*, *Early Medieval Europe* 9, 2/2000, s. 163–182.
- LEONARDI, CLAUDIO, *6. století*, in: LEONARDI, CLAUDIO (ed.),

- Středověká latinská literatura (6.–15. století). Příručka, Praha 2014, s. 31–45. Přeložily Lenka Češková a Kateřina Gajarová.
- MIKULOVÁ, JANA, *Syntax latinských vedlejších vět*, Brno 2014.
- MURPHY, JAMES J., *Rhetoric*, in: MANTELLO, FRANK A. C.; RIGG, ARTHUR G. (edd.), *Medieval Latin: An Introduction and Bibliographical Guide*, Washington 1996, s. 629–638.
- NECHUTOVÁ, JANA; STEHLÍKOVÁ, DANA, *Stručné dějiny latinské literatury středověku*, Praha 2013.
- OHLY, FRIEDRICH, *Typologie als Denkform des Geschichtsbeschreibung*, in: OHLY, FRIEDRICH; RUBERG, UWE; PEIL, DIETMAR (edd.), *Ausgewählte und neue Schriften zur Literaturgeschichte und zur Bedeutungsforschung*, Stuttgart 1995, s. 445–472.
- POLEHLOVÁ, HELENA; POLEHLA, PETR, *Non Angli sed angeli. Kult svatých v latinské literatuře raně středověké Anglie*, Červený Kostelec 2012.
- POLEHLOVÁ, HELENA, *Vita Sancti Wilfridi: selected aspects of language*, *Graeco-Latina Brunensia* 21, 1/2016, s. 135–148.
- POLEHLOVÁ, HELENA, *Venerable Bede and Stephen of Ripon: Two Accounts of Anglo-Saxon History*, *Hradec Králové Journal of Anglophone Studies* 4, 2/2017.
- PULSIANO, PHILIP; TREHARNE, ELAINE, *A Companion to Anglo-Saxon Literature*, Malden – Oxford 2008.
- RAINE, JAMES (ed.), *Historians of the Church of York and its Archbishops*, sv. 1, London 1879.
- REINHARDT TOBIAS; LAPIDGE, MICHAEL; ADAMS, J. N. (edd.), *Aspects of the Language of Latin Prose*. *Proceedings of the British Academy* 129, Oxford 2005.
- RIGG, ARTHUR G., *Morphology and Syntax*, in: MANTELLO, FRANK A. C.; RIGG, ARTHUR G. (edd.), *Medieval Latin: An Introduction and Bibliographical Guide*, Washington 1996, s. 83–92.
- SHEERIN, DANIEL, *Christian and Biblical Latin*, in: MANTELLO, FRANK A. C.; RIGG, ARTHUR G. (edd.), *Medieval Latin: An Introduction and Bibliographical Guide*, Washington 1996, s. 137–156.
- SOUTHERN, RICHARD W., *Saint Anselm and his Biographer: A Study of Monastic Life and Thought 1059–c. 1130*, Cambridge 1963.
- SPELMAN, HENRY, *Concilia, decreta, leges, constitutiones, in re ecclesiarum orbis Britannici*, Londini 1639. Dostupné z <https://books.google.cz/books?id=NbV2yMa5tywC&pg=PR25&lpg=PR25&dq=Concilia+Ecclesiastica+Orbis+Britannici&source=bl&ots=rsundUfKc8&sig=j-KbKQ9Q5LLcjft8ihoDk8diiXMI&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwin6Z->

- S5xKvUAhVJcBoKHapTC1gQ6AEIUTAJ#v=onepage&q=Concilia%20Ecclesiastica%20Orbis%20Britannici&f=false.
- STANCLIFFE, CLARE, *Disputed Episcopacy: Bede, Acca, and the Relationship between Stephen's Life of Saint Wilfrid and the Early Prose Lives of St Cuthbert*, *Anglo-Saxon England* 41/2012, s. 7–39.
- STENTON, FRANK M., *Anglo-Saxon England*, Oxford, New York 1971³.
- STOTZ, PETER, *Handbuch zur lateinischen Sprache des Mittelalters, Einleitung. Lexikologische Praxis. Wörter und Sachen. Lehnwortgut*, sv. 1, München 2002.
- STOTZ, PETER, *Handbuch zur lateinischen Sprache des Mittelalters: Formenlehre, Syntax und Stilistik*, sv. 4, München 1998.
- ŠUBRT, JIŘÍ, *Římská literatura*, Praha 2005.
- TOWNSEND, DAVID, *Hagiography*, in: MANTELLO, FRANK A. C.; RIGG, ARTHUR G. (edd.), *Medieval Latin: An Introduction and Bibliographical Guide*, Washington 1996, s. 618–628.
- VAUCHEZ, ANDRÉ, *Žázrak*, in: LE GOFF, JACQUES; SCHMITT, JEAN-CLAUDE (edd.), *Encyklopedie středověku*, Praha 2002, s. 877–888. Přeložili Lada Bosáková, Alena Boušková, Catherine Ebert-Zeminová, Alena Macháčková, Jitka Matějů, Irena Neškudlová, Barbora Spalová, Veronika Sysalová, Lucie Šavlíková, Pavel Zahradník.
- VAUCHEZ, ANDRÉ, *Hagiography and Biography: The Case of St. Francis of Assisi*, in: GECSER, OTTÓ; LASZLOVSZKY, JÓZSEF; NAGY, BALÁSZ; SEBÖK, MARCELL; SZENDE, KATALIN (edd.), *Promoting the Saints: Cults and Their Contexts from Late Antiquity until the Early Modern Period (Essays in Honor of Gábor Klaniczay for His 60th Birthday)*, Budapest – New York 2011, s. 59–67.

Subsidia

- BLAISE, ALBERT, *Lexicon Latinitatis medii aevi*, Turnhout 1975.
Dostupné z Database of Latin Dictionaries (DLD) by CTLO © Brepols Publishers, Turnhout 2018, <http://clt.brepolis.net/dld/>.
- Cross Database Searchtool*. Dostupné z <http://www.brepolis.net>
- DU CANGE, CHARLES FRESNE, *Glossarium ad scriptores mediae et infimae Latinitatis*, Parisiis 1883–1887. Dostupné z Database of Latin Dictionaries (DLD) by CTLO © Brepols Publishers, Turnhout 2018 <http://clt.brepolis.net/dld/>
- Lexicon des Mittelalters*, sv. 4, München – Zürich 1989.
- LATHAM, RONALD E.; HOWLETT, DAVID R.; ASHDOWNE, RICHARD K. (edd.), *Dictionary of Medieval Latin from British Sources (DMLBS)*, Oxford 1975–2013. Dostupné z Database of Latin

Dictionaries (DLD) by CTLO © Brepols Publishers, Turnhout 2018
<http://clt.brepols.net/dld/>

NIERMEYER, JAN FREDERIC, *Mediae Latinitatis lexicon minus*, Leiden
1976. Dostupné z Database of Latin Dictionaries (DLD) by CTLO ©
Brepols Publishers, Turnhout 2018 <http://clt.brepols.net/dld/>